

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

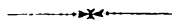
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Beretning
om
Horsens Skolevæsen

for Aaret 1909

af

Skoleinspektør CHR. JACOBSEN.

Carl Mar: Møllers Bogtrykkeri, Horsens.

Statens pædagogiske Studiesamling
København

Skolekommissionens Medlemmer:

Hr. Apoteker HELMS, Kom.s Formand.

Hr. Sognepræst OLESEN.

Hr. Redaktør PEDERSEN.

Hr. Forretningsfører E. SØRENSEN, Medlem af Byraadet.

Hr. Sognepræst TOMASSON.

Fru M. BENDSEN, Medlem af Byraadet.

Byraadets Skoleudvalgs Medlemmer:

Hr. Lærer JOH. A. BÆKSTED, Formand.

Fru S. BUCHWALD.

Hr. Fabrikant MICHÉLSEN.

Hr. Overretssagfører PLENGE.

Beretning

om

Horsens Skolevæsen for Aaret 1909.

Ved Udgangen af 1909 fandtes i Horsens 3675 Børn, som havde fyldt det 7ende Aar; disse var saaledes fordelte:

	1909		1908	
	Børn	pCt.	Børn	pCt.
I Kommunens 4 offentlige Skoler og Seminariets Børneskole (ialt 3008 Elever)	2909	79,16	2815	78,11
„ Statsskolen (243 Elever)	94	2,56	97	2,70
„ private Skoler (725 Elever)	642	17,17	643	17,91
„ Asylet	2	0,05	4	0,11
„ Skoler udenfor Kommunen	8	0,22	4	0,11
„ Hjemmet undervistes	2	0,05	0	
Aandssvage og vedvarende syge	3	0,08	3	0,09
Andre skolepligtige Børn, som ikke blev underviste	0		1	0,03
Ikke-skolepligtige 7 Aars Børn (født efter 1/11 02) uden Undervisning	15	0,41	23	0,64
	3675		3590	

Antallet af skolesøgende Børn var 3976 (1908: 3872; 1907: 3797; 1906: 3876), af hvilke 198 var over skolepligtig Alder, 71 under 7 Aar og 62 af de øvrige tilrejsende.

Den kommunale Mellem- og Realskole

bestaar af 2 Afdelinger: a) Drengeskolen, som har 9 Trin og bestaar af 15 Klasser, og b) Pigeskolen med 8 Klasser.

Elevernes Antal udgjorde:

den 1ste Januar 1909.. 376 Drenges og 222 Piger; ialt 598 Elever.

Tilgang i Aarets Løb .. 78 — og 42 — „ 120 —

454 Drenges og 264 Piger; ialt 718 Elever.

Afgang i Aarets Løb... 63 — og 35 — „ 98 —

den 31te Decbr. 1909.. 391 Drenges og 229 Piger; ialt 620 Elever.

20 Elever var tilrejsende, 27 af de øvrige var over skolepligtig Alder og 21 under 7 Aar; de skolepligtige Elevers Antal var 552. Middeltallet af Elever i Skolen var 596,5 (1908: 570,5).

I Hovedskolen findes ligesom de to foregaaende Aar Drengseafdelingens Mellemskole- og Realklasser samt Pigeklasserne; i Filialen ved Vestre Kommuneskole findes Skolens 8 Drengseunderklasser.

3dje Realklasse i Drengseafdelingen er bleven omdannet til en IV. Mellemskoleklasse, og i Pigeafdelingen er oprettet en 4de Mellemskoleklasse (8de Trin).

Den 11. Februar, som var 250 Aarsdagen for Stormen paa København, holdtes Mindefest i Skolen.

Skolens Aarsprøve holdtes fra d. 3.—12. Juli.

Til Almindelig Forberedelseseksamen indstilledes 10 Elever, som alle bestod.

Alm. Forberedelseseksamen 1909.

Dimittenderne	Dansk skriftlig	Dansk mundtligt	Engelsk	Tysk	Historie	Geografi	Regning	Aritmetik	Geometri	Naturhistorie	Naturlære	Orden med skriftl. Arbejder	Points	Tilægsprøve i Fransk
1. Carl Ferdinand Beyer, S. af Barber B., Horsens.	ug÷	mg+	mg	ug÷	mg+	g+	ug÷	mg+	mg	mg	mg	ug÷	108 ^{1/3}	mg+
2. Sofus Hansen, S. af Gasværksarb. H., Horsens.	mg+	mg+	g+	g+	mg	tg+	ug	mg	mg	mg+	ug÷	mg+	100	
3. Jens Anton Jensen, S. af Skomager M. P. J., Horsens.	mg	mg	mg÷	ug	ug	ug÷	ug	mg	mg	ug÷	ug÷	mg+	109	
4. August Jensen, S. af Billedskærer J., Horsens.	mg+	mg	g+	mg	g+	mg	ug	mg+	ug÷	mg+	mg+	mg	104 ^{1/3}	
5. Viktor Jensen, S. af Skomager M. J., Horsens.	mg	mg	g+	mg+	ug÷	mg÷	ug	ug÷	mg+	ug÷	mg	mg	105 ^{1/3}	
6. Kristian Jørgensen, S. af Møller J., Vrønding.	mg	mg+	mg	mg+	ug÷	mg÷	ug	ug	ug	ug÷	ug	mg+	111	mg
7. Hans Lundby, S. af Overbetjent L., Horsens.	mg	mg+	mg÷	mg+	ug	mg+	mg+	mg÷	mg	mg+	ug	mg	107	mg
8. Jens Emmanuel Nielsen, S. af Tømrermester J. N., Horsens.	mg+	mg+	mg	mg+	ug	g	ug	ug÷	ug	mg	ug	mg÷	108 ^{2/3}	
9. Anders Peter Petersen, S. af Møllersvend R. P. P., Horsens	mg+	ug÷	ug÷	ug	ug	ug÷	ug	ug÷	ug	mg+	ug	ug÷	115 ^{2/3}	
10. Oskar Petersen, S. af Gaardejer K. P., Egebjerg.	mg÷	mg÷	g+	mg	g	g÷	ug÷	mg	mg+	mg+	mg÷	mg+	95 ^{1/3}	

Til at bestaa Eksamen kræves 65 Points, til „Bestaaet med Udmærkelse“ 112^{2/3}.

Beskikkede Censorer var Hr. Overlærer Hertel, R., Odense, Hr. Skoleinspektør Kragh, Kerteminde, Hr. Skoleinspektør Matthiesen, Nakskov, og Fru Cristensen-Dalsgaard, Kolding. Indbudne af Skolen til at deltage i Censuren var Kommunelærerinderne, Fru J. Larsen og Frk. A. Olesen, Hr. Overlærer Almegaard og Hr. Kommunelærer A. Larsen, alle af Horsens.

Til alm. Forberedelseseksamen er opgivet i:

Dansk: Folkeviserne: Harpens Kraft, Elverhøj, Tærningspillet, Dronning Dagnars Død. Holberg: Erasmus Montanus og Jeppe paa Bjerget. Ewald: Sangene af „Fiskerne“; Prøve af „Levned og Meninger“. Wessel: Et Udtog af „Kærlighed uden Strømper“; „Smeden og Bageren. Baggesen: Den hængte Tyv; Da jeg var lille. Øhlenschläger: Hakon Jarls Død; Væringerne. Grundtvig: Bisp Vilhelm og Kong Svend; Ole Vind. Blicher; Prøver af E Bindstouw. Heiberg: Nej. Hertz: Den glemte Paraply. Chr. Winther: Henrik og Else; Matrosen; 1ste Kap. af Hjortens Flugt. H. C. Andersen: Svinedrengen; den grimme Ælling; den uartige Dreng. Palludan-Müller: Den ottende Kunst; Brat af Slaget rammet. Povl M. Møller: Licentiaten; Aprilsvis; Glæde over Danmark. Hostrup: Eventyr paa Fodrejsen. Drachmann: Skib i Kirke; Ligrædiken. J. P. Jacobsen: Regnvejret af „Mogens“. Henrik Ibsen: Terje Vigen. Bjørnson: Synnøve Solbakken.

Engelsk: statarisk: Jespersen & Sarauw: Læsehog for Mellemskolen Side 42—67 og 75—97, Jespersen: Engelske Læsestykker Side 1—160, Boysen: Engelske Digte Side 1—56. ialt 319 Normalsider.

Heraf er opgivet til mundtlig Prøve: Jespersen: Engelske Læsestykker Side 61—160 (undtagne Stk. 298), Boysen: Engelske Digte Side 30—56. ialt ca. 151 Normalsider.

Kursorisk: Løkkes Læsehog for Mellenklasser.

Tysk: statarisk: Ipsen og Bovien: Tysk Læsehog for Mellenklasserne S. 1—156. ialt ca. 266 Normalsider.

Heraf er opgivet til den mundtlige Prøve Side 80—156. ialt ca. 130 Normalsider.
Kursorisk: Chamisso: „Peter Schlemihl“ og Riehl: „Burg Neideck“.

Historie: Ejler Møller: Nordens Historie og Verdenshistorie for Realskolen I og II; P. Munch: Mindre Lærebog i Samfundskundskab.

Heraf er opgivet til den mundtlige Prøve de i Ministeriets Cirkulære af 31. Jan. 1909 nævnte Afsnit; af Samfundslæren: Side 1—30 og 67—89.

Geografi: C. C. Christensens mindre Lærebog.

Aritmetik: P. T. Foldberg: Aritmetik og Algebra.

Geometri: P. T. Foldberg: Elementær Plangeometri I og II.

Naturhistorie: Boas: Dyrerigets Naturhistorie, Warming: Plantelivet.

Naturlære: Ellinger: Lærebog i Fysik, 6te Udg., Side 1—138, 150—266.

Ved Tillægsprøven i *Fransk* er opgivet: M. Cohen og J. Kaper: Franske Læsestykker for Mellenklasserne Side 1—22, 26—176. ialt ca. 253 Normalsider:

Kursorisk: Hector Malot: Sans famille.

Elevernes Fordeling i Klasserne ved Aarets Udgang samt Undervisningstimernes For-
deling ses af følgende Tabel:

	Elevernes Antal	Religion	Dansk og An- skuelserøvelser	Skrivning	Regning	Matematik	Historie	Geografi	Naturhistorie	Naturlære	Engelsk	Tysk	Tegning	Haandarbejde	Sang	Gymnastik	Undervisnings- timernes Antal	
IX. Drengeklasse	13	..	4	..	2	5	4	2	2	3	4	3	1	2	34
VIII. — (IVM)	12	1	5	1	3	4	2	2	2	2	3	4	1	2	2	34
VII. — (IIIM)	25	2	4	1	2	4	3	2	2	2	3	4	1	..	1	4	35	
VIA. — (IIM)	23	2	4	1	2	3	2	2	2	2	3	5	2	..	2	4	36	
VIB. — (IIM)	29	2	4	1	2	3	2	2	2	2	3	5	2	..	2	4	36	
VA. — (IM)	33	2	6	2	4	..	3	2	2	1	6	..	2	..	2	4	36	
VB. — (IM)	34	2	6	2	4	..	3	2	2	1	6	..	2	..	2	4	36	
IVA. —	30	2	8	3	6	..	3	2	2	2	..	1	3	32	
IVB. —	29	2	8	3	6	..	3	2	2	2	..	1	3	32	
IIIA. —	31	3	8	3	6	..	3	2	2	1	3	30	
IIIB. —	33	3	8	3	6	..	3	2	2	1	1	3	30	
IIA. —	25	2	10	4	6	..	2	2	2	1	2	29	
II B. —	30	2	10	4	6	..	2	2	2	1	2	29	
IA. —	27	2	10	4	5	..	1	1	1	2	24	
IB. —	26*	2	10	4	5	..	1	1	1	2	24	
8. Pige Klasse (4M)	12	1	4	1	3	4	2	2	2	2	3	4	..	2	1	3	34	
7. — (3M)	16	2	3	1	2	4	3	2	2	2	2	4	1	2	1	3	34	
6. — (2M)	27	2	3	1	2	3	2	2	2	2	3	5	1	2	2	3	35	
5. — (1M)	34	2	5	1	4	..	3	2	2	1	6	..	2	..	2	3	35	
4. —	33	2	8	3	6	..	3	2	2	2	5	1	2	36	
3. —	35	3	8	3	6	..	3	2	1	4	1	1	2	33	
2. —	35	2	8	4	6	..	3	2	4	1	1	2	30	
1. —	28	2	9	4	5	3	1	1	2	24	
	620	44	153	54	99	30	53 ¹	40 ¹	32	20	42	34	20	24	26	63	735	

Desuden anvendes een Time egentlig til Sammensang.

Udenfor de almindelige Undervisningstimer læses der *Fransk* af 7 Elever i IX. Klasse i 3 egentlige Timer.

Skoledagenes Antal har været 246.

Skole- forsømmelser i pCt.	1909				1908				1907			
	paa Grund af Sygdom	af anden lovlig Grund	uden lovlig Grund	Ialt	paa Grund af Sygdom	af anden lovlig Grund	uden lovlig Grund	Ialt	paa Grund af Sygdom	af anden lovlig Grund	uden lovlig Grund	Ialt
Drengeskolen	3,36	0,15	0,12	3,63	3,03	0,33	0,09	3,46	4,33	0,21	0,10	4,71
Pigeskolen	3,80	0,19	0,06	4,05	4,37	0,17	0,13	4,97	5,10	0,18	0,07	5,35
Hele Skolen	3,52	0,17	0,10	3,79	3,53	0,39	0,11	4,03	4,70	0,20	0,09	4,99

*) Deraf 9 Piger.

Den maanedlige Betaling for en Elev fra Horsens Kommune er:

i 1ste og 2den Klasserne.....	2	℔	„	℔
i 3die og 4de —	2	—	50	—
i 5te og 6te —	3	—	„	—
i 7ende —	3	—	50	—
i 8nde og 9ende —	6	—	„	—

For udenbys Elever er Betalingen 2 Kr. højere maanedlig i VIII. og IX. Klasse og 1 Kr. højere i de øvrige Klasser.

Søger to eller flere Børn fra eet Hjem samtidig Skolen, betales der for det andet og tredie Barn 1 Kr. 50 Øre i 1ste og 2den Klasserne og halvt Kontingent i de andre Klasser; de øvrige Børn har fri Skolegang.

For Undervisning i Fransk betales 1 Kr. maanedlig.

Fripladser. Ved Skolen findes for Tiden 19 hele og 19 halve Fripladser, som bortgives til Elever i de 5 øverste Drengeskoler og 4 øverste Pigeklasser. Desuden kan flinke Elever i Kommuneskolerne faa Ekstrafriplads i den borgerlige Realskole. Ved Aarets Udgang fandtes 59 saadanne Gratister, og foruden disse havde 12 Lærebørn Ekstrafriplads. I 1907 har Skolekommissionen og Byraadets Skoleudvalg i Forening givet Ekstrafriplads til 4 Elever i Vestre Kommuneskole, nemlig:

Henry Lavrits Larsen, Søn af Mekaniker E. A. Larsen
Niels Sofus Nielsen, Søn af Raadstuetjener M. E. Nielsen
Maja Melhede Jensen, Datter af Portør J. P. Jensen
Hansine Ivarline Terkelsen, Datter af Træskomand S. Terkelsen

til 7 i Østre Kommuneskole, nemlig:

Niels Andreas Jespersen, Søn af Arbmd. Jens Jespersen
Bernhardt Marius Petersen, Søn af Vognsmører L. Pedersen
Nanna Kirstine Lund, Datter af Maskinpasser Sejer Lund
Mette Marie Katrine Pedersen, Datter af Klodsmager Petersen
Emma Cecile Petersen, Datter af Tømrer Carl Petersen
Sørine Johanne Mortensen, Datter af Arbmd. M. J. Mortensen
Clara Hedvig Nielsen, Datter af Arbmd. Jens P. Nielsen

til 3 i Nordre Kommuneskole, nemlig:

Niels Edvard Mortensen, Søn af Skomager S. Mortensen
Hans Peter Henning Nielsen, Søn af Arbmd. Carl Nielsen
Peter Siegfred Sørensen, Søn af Skomager H. Sørensen

og til 2 i Seminariets Børneskole, nemlig:

Agnes Johanne Nielsen, Datter af Bryggeriarb. N. J. Nielsen

Emilie Valborg Nielsen, Datter af Fabrikarb. Johanne Nielsen.

Lærerpersonalet ved Hovedskolen bestaar af Overlæreren, som tillige er Skoleinspektør, 8 fast ansatte Lærere (den ene har tillige Timer ved Filialen), 7 fastansatte Lærerinder og 1 Timelærerinde; ved Skolens Filial af Viceinspektøren, 2 fast ansatte Lærere, 1 Time-lærer, 2 fast ansatte Lærerinder og 1 Timelærerinde.

671 Undervisningstimer besørages ugentlig af fast ansatte og konstituerede Lærerkraefter, 68 af Timelærere (-inder). Lærerne har tilsammen forsømt 173 Timer paa Grund af Sygdom (1 pCt.), 292 Timer med Tilladelse (1,7 pCt.); deraf falder 217 Timer paa en Lærer, der havde Rejsestipendium. Lærerinderne 195 Timer paa Grund af Sygdom (1,5 pCt.), 91 Timer med Tilladelse (0,7 pCt.); deraf 78 Timer i Anledning af Kursus.

Elevernes Bogsamling bestaar af 587 Bind. Der er udlaant 3224 Bind til 171 Laantagere.

Skolebade. I Maanederne Januar--April og Oktober--December har gennemsnitlig 461 Elever faaet 5992 tempererede Brusebade. I Gennemsnit har 89,5 pCt. af Drengene og 86,7 pCt. af Pigerne taget Bad.

Kommuneskolerne.

Kommuneskolernes Elever er fordelt i 4 Skoler, nemlig *Vestre*, *Østre* og *Nordre Kommuneskole* og *Kvindeseminiariets Børneskole*.

Elevantallet i disse Skoler samt *Af- og Tilgangen* ses af følgende Tabel:

	Børnetallet den 1 ^{te} 1909			Tilgang					Afgang					Børnetallet den 31 ^{de} 1909			Børnetal i Gennemsnit af Aaret	
	Dreng	Piger	Ialt	Fra Hjemmet	Fra off. Skoler i Horsens	Fra andre Kom- muners Skoler	Fra private Skoler	Ialt	Til off. Skoler i Horsens	Til andre Kom- muners Skoler	Til private Skoler	Udsk. ved Slutn. af skolepligtig Alder	Døde	Ialt	Dreng	Piger		Ialt
Vestre Kommuneskole	241	321	562	72	68	47	5	192	81	56	3	73	0	213	253	288	541	552
Østre	410	446	856	124	91	71	17	303	63	59	2	115	1	240	444	475	919	908
Nordre	425	339	764	129	68	70	1	268	86	63	2	69	0	220	426	386	812	804
Seminiariets Børneskole		118	118		19			19	3	3		15	0	21	116	116	121	121
Ialt	1076	1224	2300	325	246	188	23	782	233	181	7	272	1	694	1123	1265	2388	2385

4 Elever boede udenfor Horsens Kommune; 23 var under 7 Aar; 7 blev udskrevet efter Lov ²⁹/₃ 1904 § 1, 5.

I de 3 Kommuneskolebygninger er der 39 *Klasseværelser*, 1 Fysikstue, 1 Sløjdstue og et Rum til Skolekøkken. Der findes 68 Klasser (1 Pige Klasse og 1 Fælles Klasse blev oprettet i 1909), saa at der endnu er Plads til 10 Klasser i disse Bygninger.

Klassernes Trinrække er udvidet i Aar med et 7ende Trin. Der findes af 7ende Klasser 1 Dreng- og en Pige Klasse, som begge har Lokale paa Østre Kommuneskole.

Klasserne er saaledes fordelte:

	Vestre Skole			Østre Skole		Nordre Skole			Ialt		
	Dr.-Kl.	Pige-Kl.	Fælles-Kl.	Pige-Kl.	Dr.-Kl.	Dr.-Kl.	Pige-Kl.	Fælles-Kl.	Dr.-Kl.	Pige-Kl.	Fælles-Kl.
7ende Kl.				1	1				1	1	
6te —	1	1		2	2	1	1		4	4	
5te —	1	1		2	2	3	2		6	5	
4de —	1	2		2	2	2	2		5	6	
3die —	1	1	1	2	2	2	2		5	5	1
2den —	1	1	1	2	2	2	2		5	5	1
1ste —	1	1	1	3	3	2	2	1	6	6	2
Ialt	6	7	3	14	14	12	11	1	32	32	4

Børnetallet pr. Dreng Klasse var i Gennemsnit 33, pr. Pige Klasse 33,8.

Undervisningstidens Fordeling ses af følgende Tabel:

	Religion	Dansk og Anskuelser- øvelser	Regning	Skrivning	Historie	Geografi	Naturkundskab	Tegning	Sang	Haandarbejde	Gymnastik	Sløjd	Det samlede Antal
VII. Dreng Klasse	2	6	4	1	2	2	3	2	1	...	2	...	25
VI. —	3	6	3	2	2	2	2	2	1	...	2	...	25
V. —	3	6	3	2	2	2	2	2	1	...	2	...	25
IV. —	3	8	5	2	2	2	1	...	1	...	2	2	28
III. —	3	8	5	3	2	2	1	...	2	...	26
II. —	2	9	5	3	1	1	1	...	2	...	24
I. —	2	10	5	5	$\frac{3}{2}$...	$\frac{2}{2}$...	24
7. Pige Klasse	2	6	4	1	2	2	3	2	1	4	2	...	29
6. —	3	6	3	2	2	2	2	2	1	4	2	...	29
5. —	3	6	3	2	2	2	2	...	1	4	2	...	27
4. —	3	8	5	2	2	2	1	...	1	4	2	...	30
3. —	3	8	5	3	2	2	1	4	2	...	30
2. —	2	8	5	3	1	1	1	4	2	...	27
1. —	2	9	4	4	$\frac{2}{2}$	3	$\frac{2}{2}$...	24

Desuden anvendes 2 Timer ugentlig til Sammensang ved hver Kommuneskole.

Sløjd er indført i Aar som obligatorisk Undervisningsfag foreløbig i IV. Drengeskolerne med 2 ugentlige Timer udenfor den almindelige Undervisningstid. Alle de paagældende Klasser undervises i det rummelige Sløjdlokale paa Nordre Kommuneskole, som blev monteret i Foraaret og er udmærket indrettet til dette Brug. Ved Ordningen findes den Ulempe, at Børnene fra den østlige Bydel har en lang Vej at gaa.

For Elevers Overgang med Friplads til 1ste kommunale Mellemskoleklasse gælder følgende Vedtægt:

„De Elever, som har gennemgaaet Kommuneskolernes 4de Klasse, kan, naar de andrager derom og kan bestaa Optagelsesprøven samt, naar deres Forældre vil forpligte sig til at lade dem gennemgaa hele Mellemskolen, faa fri Undervisning i de kommunale Mellemskoler.

Der skal dog ikke af denne Grund kunne oprettes nye Klasser uden Byraadets Samtykke i hvert enkelt Tilfælde.

Saafrømt et Barn, der med Friplads er overført fra Kommuneskolen til Mellemskolen, tages ud af denne, inden alle Mellemskoleklasser er gennemgaaet, af anden Grund end Sygdom og bristende Evne, skal der betales Skolekontingent for det sidst forløbne Aar.“

Aarsprøvens skriftlige Del afholdtes d. 8nde og 10ende Marts, den mundtlige Del den 24de—29de Marts.

Vestre og Nordre Kommuneskole har haft 246 Skoledage. Østre Kommuneskole har paa Grund af Skolens Afbenyttelse til Folketingsvalget og til 2 kommunale Valg kun haft 241 Skoledage.

Skoleforsømmelser i pCt.	Sygdom	Anden lovlig Grund	Uden lovlig Grund	Ialt
Vestre Kommuneskole	3,88	0,50	0,32	3,70
Østre —	4,08	0,38	0,22	4,68
Nordre —	4,37	0,11	0,26	5,07
Seminariets Børneskole	5,17	0,81	0,27	6,25

Skolemulkterne beløb sig ved alle Skolerne til Kr. 295,05 (1908: Kr. 340,01.)

Visitats. Sløjdinspektør A. Mikkelsen inspicerede Sløjdundervisningen den 12. Novbr.

Den 11. Febr., 250 Aarsdagen for Stormen paa København, holdtes Mindefest i Skolerne.

Børnenes Bogsamling ved

Vestre Skole har 595 Bind; der er gjort 2675 Udlaan til 230 Laantagere.
 Østre Skole — 478 — der er gjort 5480 — „ 241 —
 Nordre Skole — 228 — der er gjort 5136 — „ 252 —

Skolebade. I Maanederne Januar—April og Oktober—December er der taget følgende Antal tempererede Brusebade.

Ved Vestre Skole 5826 (88,8 % af Dr. og 84,8 % af P. har taget Bad).
 „ Østre Skole 7756 (89 % af Dr. og 84,7 % af P. har taget Bad).
 „ Nordre Skole 7717 (89,8 % af Dr. og 83,7 % af P. har taget Bad).

Bespisningen af fattige Skolebørn paa Skolen fandt Sted fra den 27de Januar til den 27de Marts. 413 Børn fik 10,175 Portioner Middagsmad. Udgiften dertil var Kr. 1400,21. Kommunens Tilskud var 400 Kr.

Kommuneskolernes Sparekasse, som er oprettet i 1874 af Overlærer Loft, havde ved Regnskabsaarets Udgang d. 31/3 1909 1,964 Sparere med Kr. 21029,14. I det forløbne Regnskabsaar blev der indbetalt og tilskrevet i Renter Kr. 10154,81 og udbetalt Kr. 7360,30.

Til *Fribefordring med Statsbanerne* i Sommerferien udstedtes 900 Billetter til Skolebørn.

Paa Grund af Sygdom har Kommuneskolernes Lærere forsømt 703 Timer og Lærerinderne 949 Timer; dette udgør 2 pCt. af Lærernes og 2,4 pCt. af Lærerindernes samlede Timetal.

Skolehaven er ca. 3000 □ Al. stor og bestaar af 52 Smaahaver, hver paa ca. 40 □ Al., og en Fælleshave. Hvert af Børnene, 25 Dreng og 27 Piger af øverste Klasse, har haft en af Smaahaverne, hvor de dyrkede Køkkenurter og Blomster. I Fælleshaven findes Pryd- og Frugtbuske, Blomster og en Græsplæne samt en Del vildtvoksende Planter med hosstaaende Navneplader til Brug ved Undervisningen.

Kommunen har ydet et Tilskud til Skolehaven af 200 Kr. og Foreningen „Skolehaven“ 40 Kr. samt, Porcellænsplader og Frø til et Beløb af 10 Kr.

Seminariets Børneskole,

i hvilken der kun maa optages Pigebørn, som henvises til den fra Kommuneskolerne, bestaar af 4 Klasser. 1ste og 2den Klasse har 24, 3die Klasse 29 og 4de Klasse 30 ugentlige Undervisningstimer.

Lærerpersonalet bestaar af 4 eksaminerede Lærerinder: Fru Buchwald, Fru Emborg, Frk. D. Lehmann og Frk. Mohr, Adjunkt Thorup, Seminarist Emborg og Frk. A. Hansen (Alm. Forb. Eks.)

Kommunens Tilskud har været Kr. 4109,50.

Eleverne faar tempereret Brusebad her Uge paa Seminariet.

Lærerpersonalet ved Kommunens Skoler den 31/12 1909.

Navn	Fødselsaar	Undervist ved Horsens Skolevæsen siden	Fast ansat ved Horsens Skolevæsen siden	Tjenstealder	Løn	Skolen (R = Mellem- og Realskolen. RF = Realskolens Filial. V = Vestre Kommunesk. Ø = Østre Kommunesk. N = Nordre Kommunesk.)
<i>Skoleinspektør</i>						
1 Chr Jacobsen, Overlærer ved den borgerlige Realskole.....	1849	15 93	15 93	1 12 81	4500	12 Timer ved R. 18 Timer ved Ø. 18 Timer ved V. 18 Timer ved N.
<i>Overlærere:</i>						
2 O. C. Glud	1839	12 10 60	12 10 60	1 8 82	3900	
3 P. C. Nyholm	1840	15 11 62	15 11 62	1 2 98	3500	
4 A. Almegaard	1863	1 4 07	1 4 07	1 4 07	2900	
<i>Viceinspektør</i>						
5 E. Birch	1849	1 1 74	1 1 74	1 1 74	3300	RF.
<i>Andre fastansatte Lærere:</i>						
6 M. Petersen	1860	1 1 83	1 1 83	1 1 83	3000	N.
7 A. Jensen	1865	1 5 89	1 5 89	1 5 89	3000	R.
8 I. M. Mølbach	1861	1 1 90	1 1 90	1 10 82	3000	R. og RF.
9 I. P. Nielsen	1851	1 5 90	1 5 90	1 6 81	3000	Ø.
10 I. P. Jessen	1857	1 10 90	5 5 00	1 10 90	2700	R. og Ø.
11 A. Secher Marcussen	1870	6 11 93	20 3 95	1 12 93	2700	R.
12 Joh. Langkjær	1868	1 5 94	16 10 96	1 12 93	2700	RF.
13 Joh. A. Bæksted	1872	11 4 96	16 10 96	1 4 96	2400	V.
14 Stefan Petersen	1873	11 4 96	16 10 96	1 4 96	2400	Ø.
15 I. Chr. Høyer	1873	26 11 96	11 1 98	1 12 96	2400	Ø.
16 A. Larsen	1874	1 6 97	20 6 98	1 11 94	2400	Ø.
17 Holger Petersen	1876	7 1 98	15 11 99	1 1 98	2100	N.
18 R. Mortensen	1873	14 4 98	15 11 99	1 4 98	2100	V.
19 I. Baurup Hansen	1875	18 11 98	5 3 01	1 5 98	2100	N.
20 V. Larsson	1876	1 6 98	5 3 01	1 5 99	2100	R.
21 A. P. Pedersen	1869	1 6 99	5 3 01	1 5 96	2400	N.
22 I. C. Agerskov	1878	8 10 00	28 6 01	1 11 00	2100	R.
23 N. O. Westberg	1877	10 8 01	1 4 03	1 8 01	2100	R.
24 K. M. Jørgensen	1878	1 4 01	1 1 05	1 4 01	2100	Ø.
25 I. Thorlund	1876	6 5 01	1 1 05	1 5 01	2100	N.
26 O. Kristensen	1879	1 6 01	1 1 05	1 6 01	2100	R.
27 E. Mørk-Rasmussen	1866	1 6 01	1 11 06	1 11 04	1800	N.
28 R. H. Rasmussen	1881	16 5 03	1 2 07	1 6 04	1800	Ø.
29 S. K. Sunesen	1881	1 4 05	1 4 07	1 4 05	1800	Ø.

	Navn	Fødselsaar	Undervist ved Horsens Skolevæsen siden	Fast ansat ved Horsens Skolevæsen siden	Tjenestealder	Løn	Skolen (R = Mellem- og Realskolen. RF = Realskolens Filial. V = Vestre Kommunesk. Ø = Østre Kommunesk. N = Nordre Kommunesk.)
30	F. Frederiksen	1881	1 4 05	1 12 07	1 4 05	1600	V.
31	I. Mikkelsen Hølund	1882	²⁰ 11 06	1 12 07	1 1 06	1600	RF.
32	Th. Hedegaard	1882	1 12 08	1 12 08	1 2 06	1600	V.
<i>Konstitueret Lærer:</i>							
33	K. Nørgaard	1882	1 2 09	1 2 09		1600	N.
<i>Vikar i ledigt Embede:</i>							
34	J. Heydorn	1886	²² 4 08			1296	Ø.
<i>Fast ansatte Lærerinder:</i>							
35	Enkefru Rasmussen	1847	1 5 70	7 9 76	1 5 70	2000	Ø.
36	Frk. J. Mortensen	1853	1 1 83	1 1 83	1 5 81	2000	Ø.
37	" A. Loft	1859	1 1 83	1 1 83	1 10 82	2000	N.
38	" A. Olesen	1861	1 5 85	1 5 85	1 5 85	2000	R.
39	" J. Kjær	1861	1 11 85	¹⁴ 2 87	1 1 87	2000	Ø.
40	" A. Christensen	1855	1 5 90	1 5 90	1 4 85	2000	N.
41	Enkefru A. Poulsen, f. Wang	1864	1 11 88	1 1 91	1 1 90	1900	Ø.
42	Frk. L. Andersen	1866	¹⁷ 11 84	1 1 02	1 8 91	1900	R. 16. T., Ø. 20 T.
43	" E. Thomsen	1869	⁸ 11 94	1 1 96	1 12 94	1800	N.
44	Fru K. Langkjær, f. Krogh	1870	1 4 95	1 1 96	1 5 95	1800	Ø.
45	Frk. D. Johansen	1872	1 4 95	¹⁶ 10 96	1 6 95	1800	R.
46	" C. Müller	1859	11 4 96	¹⁶ 10 96	1 12 89	2000	N.
47	Fru J. Larsen, f. Henschel	1864	11 4 96	11 1 98	1 4 96	1800	V.
48	" K. Bæksted, f. Eriksen	1874	11 4 96	²⁰ 0 98	1 4 96	1800	V.
49	" Marcussen, f. Mathiasen	1869	²⁰ 8 96	²⁰ 0 98	1 1 95	1800	R.
50	Frk. F. Ross	1869	11 4 96	⁵ 3 01	1 4 98	1700	RF.
51	Fru M. Højer, f. Sørensen	1874	1 0 98	7 8 01	1 0 98	1700	Ø.
52	Frk. M. Petersen	1873	1 8 00	7 8 01	1 0 99	1700	R.
53	" E. Hagen-Jørgensen	1876	7 4 99	1 4 05	1 4 00	1700	V.
54	" E. Bentzen	1877	¹⁹ 8 01	1 4 05	¹⁰ 10 01	1700	V.
55	" E. Vinkel	1879	¹⁰ 8 01	1 4 05	¹⁰ 10 01	1700	Ø.
56	" P. Christensen	1881	¹⁸ 8 02	1 2 07	¹⁰ 0 02	1600	V.
57	" A. Waagepetersen	1857	1 4 04	1 8 07	¹⁴ 4 04	1600	R. 14, Ø. 22 T.
58	" E. Lehmann	1880	¹⁸ 8 04	1 10 07	1 0 04	1500	RF.
59	" E. Jørgensen	1882	²¹ 8 05	1 12 08	1 8 07	1500	R.
60	" K. Holmsgaard	1882	1 4 07	1 12 08		1500	N.
<i>Timelærere:</i>							
1	Chr. Frederiksen	1884	1 4 07			1296	RF. 36 T.
2	P. M. Nyegaard	1885	¹⁰ 8 07			1296	N. 36 T.
3	N. J. Eriksen (fast Vikar)	1886	¹⁰ 8 07			864	Ø. 24 S.
4	O. Skjærbæk Andersen (fast Vikar)	1887	1 1 09			864	N. 24 T.

Navn	Fødselsaar	Undervist ved Horsens Skolevæsen siden	Fast ansat ved Horsens Skolevæsen siden	Tjenestealder	Løn	Skolen (R = Mellem- og Realskolen. RF = Realskolens Filial. V = Vestre Kommunesk. Ø = Østre Kommunesk. N = Nordre Kommunesk.)
<i>Timelærerinder:</i>						
5 Frk. A. Rasmussen	1857	7 1 83			864	V. 24 T.
6 " K. M. Jørgensen	1878	1 11 06			1296	N. 36 T.
7 " S. Rasmussen	1884	1 6 07			1296	V. 36 T.
8 " E. Madsen	1883	13 8 07			1296	N. 36 T.
9 " C. Christensen	1884	22 4 08			1296	Ø. 36 T.
10 " Else Frisch	1887	11 8 08			1188	Ø. 33 T.
11 " A. Pettersen	1886	13 8 08			936	V. 26 T.
12 " Olga Damsgaard	1884	1 9 08			864	R. 24 T.
13 " Dorthea Poulsen	1887	1 4 09			864	Ø. 24 T.
14 " K. M. Andersen	1886	1 4 09			756	N. 21 T.
15 " Valborg Jessen	1884	1 7 09			864	N. 24 T.
16 " M. Mølbach	1888	10 8 09			288	RF. 8 T.

Forandringer i Lærerpersonalet i Aarets Løb:

Afgang: Den 1. Jan. fratraadte fast Vikar *H. Th. Rasmussen* sin Plads.

Fast Ansættelse: Den 1. Decbr. meddeltes der konst. Lærerinde *Ellen Lehmann* fast Ansættelse fra den 1. Oktober 1908 at regne og de konst. Lærere *Fr. Frederiksen* og *Im. Hølund* fra den 1. December 1908 at regne. Den 1. Decbr. fik konst. Lærer *Hedegaard* og de konst. Lærerinder *Eline Jørgensen* og *Kirstine Holmsgaard* ligeledes fast Ansættelse.

Konstitution i fast Embede meddeltes der Lærer ved Vester Brønderslev Skole *Kristen Lassen Emil Isaksen Nørgaard* den 1. Februar.

Timelærerinde med fuldt Timetal blev *Cathrine Christensen* den 1. April.

Fast Vikar: Sem. *Ole Skjærbæk Andersen* med 24 Timer ved N. Skole fra 1. Januar. Eks. Lærerinde *Dorthea Poulsen* med 24 Timer ved Ø. fra 1 April. Eks. Lærerinde *Karen Marie Andersen* med 21 Timer ved N. fra 1. April. Eks. Lærerinde *Valborg Jessen* med 24 Timer ved N. fra 1. Juli. Eks. Lærerinde *Olga Damsgaard* med 24 Timer ved M. & Realskolen den 19. August. Eks. Lærerinde *Magna Mølbach* med 8 Timer ved M. & Realskolen fra 19. August.

Aarskursus: Lærer *J. Thorlund* (Dansk og Engelsk); Sem. Ebbe Kolstrup er hans Vikar.

Korte Kursus: I Sommerferien: *Oluf Kristensen* (Tysk), *Westberg* (Kemi), *Hedegaard* (Sang og Musik), *N. J. Eriksen* (Sløjd), *Petra Kristensen* (Gymnastik), *Olga Damsgaard* (Tysk).

Fra $\frac{4}{10}$ — $\frac{16}{10}$: *Dagmar Johansen* (Svensk). Fra $\frac{4}{10}$ — $\frac{4}{12}$: *Elna Bentzen* (Tegning); eks. Lærerinde *Johanne Hansen* var hendes Vikar.

Rejsestipendium til Tyskland blev af Ministeriet tilstaaet Lærer *Vilh. Larsson* (Tysk Sprog); Fruerne *Almegaard* og *A. Mortensen* vikarierede fra $\frac{19}{8}$ — $\frac{30}{9}$.

Den 31. Juli udnævntes Skoleinspektøren til Ridder af Dannebrog.

	Skolebetjentene	Fødselsaar	Overtaget Bestillingen	Pengeløn	Skolens Navn
1.	J. C. Christensen	1849	$\frac{1}{9}$ 82	1350	Østre Kommuneskole.
2.	J. C. Rasmussen	1848	$\frac{1}{4}$ 84	1350	Vestre Sk. og Realsk. Filial.
3.	N. Mortensen	1857	$\frac{1}{4}$ 85	1350	Mellem- og Realskolen.
4.	Magnus Petersen	1879	$\frac{1}{4}$ 07	950	Nordre Kommuneskole.

Desuden har Skolebetjentene fri Bolig paa Skolen, Brændsel og Gas.

Skolelægen har ført Tilsyn med Sundhedsforholdene i Mellem- og Realskolen og de 3 Kommuneskoler. Foruden de Børn, der ved Besøgene i Klasserne henvistes til Under søgelse, blev samtlige ny indmeldte Elever, 329 Dreng og 282 Piger undersøgte. Blandt de sidstnævnte Elever fandtes følgende Sygdomstilfælde:

	Dreng	Piger
Anæmi og Clorose	16	24
Sanseorganers Sygdomme	15	17
Scrophulose og Tuberkulose	9	7
Hudsygdomme	5	26
Kirurgiske Sygdomme	7	7
Andre Sygdomme (Nervesygdomme o. a.)	6	7
Ialt	58	88

I sin Beretning til Byraadet skriver Skolelægen blandt andet: „Gennemgaaende synes Børnenes Sundhedstilstand at være ret tilfredsstillende, og Skolerne har været forskaandede for alvorlige Epidemier. I sidste Del af 1909 har der været Epidemi af Faaresyge, men Tilfældene har gennemgaaende været lette; mange Børn har slet ikke forsømt Skolen, andre kun faa Dage. Børnene bør dog holdes hjemme under Sygdommen — de første Dage i Sengen — mest for deres egen Skyld, mindre paa Grund af Smittefare, da Sygdommen er uførlig ved passende Behandling“.

Udgiften til Skolevæsenet i Regnskabsaaret 19^{08/09} har med Fradrag af Skolekontingent til den borgerlige Realskole (Kr. 13,392,08) været Kr. 172,790,31, hvilket er en Stigning fra forrige Regnskabsaar af ca. 12,000 Kr. Denne Stigning hidrører fra de forandrede Lærerlønninger, som traadte i Kraft den 1. April 1908. Trækkes fra forannævnte Udgifts-sum Renter og Afdrag paa Byggelaan (Kr. 19,166,91) samt Tilskud til Skolefonden (Kr. 10,379,60), til Seminariets Børneskole og til Frkne Schougaards Skole, bliver til Rest Kr. 138,472,30, som er Driftsudgiften til de 4 kommunale Skoler. Naar denne Sum deles med Middelbørneantallet, som har været 2772 (i 19^{07/08}: 2681; i 19^{06/07}: 2674), bliver Udgiften pr. Barn for Aaret 19^{08/09} Kr. 49,95 (i 19^{07/08}: Kr. 46,34; i 19^{06/07}: Kr. 41,10).

Boldspil er under Gymnastiklærer Jessens Vejledning øvet i Sommermaanederne af Drengene fra Kommunens Skoler 3 Aftener om Ugen paa Byens Fælled.

Det gennemsnitlige Antal Deltagere har været:

	1909	1908	1907
Fra Mellem- og Realskolen	68	65	62
„ Vestre og Nordre Kommuneskole	65	60	57
„ Østre Kommuneskole	52	45	50

Sportspladsen ved Østergade er indhegnet og tilsaaet, men endnu ikke taget i Brug.

Ved **Svømme- og Badeanstalten** er foretaget en yderligere Uddybning ved Drengenes Afdeling, hvorved der er tilvejebragt gode Svømmeforhold. Anstalten har en god Beliggenhed og har vist sig at være formaalstjenligt indrettet.

Til den **Rosing-Ræderske Aftenskole**, en Forsættelseskole, som i Vinterhalvaaret giver fri Undervisning i Dansk, Regning og elementær Bogføring til Mænd og i Dansk, Regning og Haandarbejde til Kvinder, yder Kommunen et aarligt Tilskud af 150 Kr. foruden Lokale, Lys og Varme; fra Staten er modtaget 200 Kr. og fra Amtsskolefonden 100 Kr. Legatkapitalen er 4000 Kr. Skolen søgtes ved Aarets Udgang af 56 mandlige Elever, fordelte i 2 Klasser, som hver har 6 ugentlige Undervisningstimer, og af 26 kvindelige Elever i 1. Klasse med 4 ugentlige Timer.

Legater for Skolebørn:

Justermester *Elkjærs* Legat: 36 Kr. anvendes til Klæder og Skolepenge for en fattig Dreng.

Lindvigs Legat: 40 Kr. anvendes til Konfirmationshjælp for Børn i Kommuneskolerne.

Barbara Jochumsens Legat: 233 Kr. fordeles lige mellem 6 Døtre af Haandværkere „for at hjælpe dem til en bedre Skoleundervisning“.

Privatskolerne.

Den 1ste Januar 1909 fandtes i Horsens 11 Privatskoler (med 747 Elever), i hvilke der undervistes Børn over 7 Aar. I Aarets Løb overdroges Frk. Dyrebyes Skole til Lærer Johs. Sørensen. Ved Aarets Udgang fandtes her 11 Privatskoler med 725 Elever. Af disse Skole var 3 Pigeskoler og 8 Fællesskoler.

	Bestyrer	Beliggenhed	Antal Klasser	Elevantal		Skoleplig- tige Elever
				Dreng	Piger	
<i>I. Skoler med afsluttende Undervisning:</i>						
1	Fru Ravn.....	Hestedamsgade 25	5		109	103
2	Pastor Kerff	Katolsk Skole, Kildegade	5	29	41	70
3	Lærer Johs. Sørensen...	Kildegade.....	4	37	36	68
4	Frk. M. Christensen....	Smedegade 89	4	9	53	61
5	Frk. ne M. og F. Schougaard	Kildegade.....	8		91	59
6	Lærer J. Hansen	Ryesgade 2.....	3	29	17	35
<i>II. Forberedelsesskoler:</i>						
1	Adjunkt Fledelius	Hulvejen	10	122	103	205
2	Frk. Vestergaard	Havnealléen 29.....	1	8	7	14
3	Frk. A. Christensen....	Allégade 19.....	1		13	12
4	Frk. A. Hansen	Aaboulevard 15.....	1	9	3	9
5	Frk. Overbye	Kattesund 3	1	4	5	6

Horsens Skoleinspektorat, Marts 1910.

Chr. Jacobsen.